

Hlas Nového Mesta

Ročník XXV. ČASOPIS OBYVATEĽOV MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA – NOVÉ MESTO, 9/2015

Školstvo má v rozpočte prioritu

Dopravné riešenie s otáznikmi

Viete, že máme oceneného holubára?

Na kus reči u šéfov Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou

Milí čitatelia!

Teploty tohto leta zlomili ne jeden rekord. Akoby symbolicky nadviazali na rezké tempo stavbárov, ktorí v prvej polovici roka zrealizovali toľko rekonštrukcií školských budov i verejných priestranstiev, koľko Nové Mesto nepamätá vari od čias svojho vzniku. Keď som pred pár rokmi chodievala na schôdzu rodičovského združenia do školy Za kasárňou, k najväčším problémom nepatrili prospech žiakov či nedostatok učiteľov, ale zatekajúce steny, silný prievan a zima v triedach. Nová generácia žiakov a pedagógov už tieto starosti nebude mať. Môžu sa sústrediť na to, čo je dôležité – na úroveň vedomostí, zaujímavé pokusy, diskusie... A z úspor na vykurovacích nákladoch nakúpiť trebárs modernejšie školské pomôcky.

Začiatkom školského roka štartuje nové kolo participatívneho rozpočtu a mladší i starší Novomešťania opäť dostanú možnosť uskutočniť svoje dobré nápady. Netradičný spôsob účasti občanov na riadení mestskej časti a možnosť spolurozhodovať o tom, kam budú smerovať jej finančné zdroje, vzbudil pozornosť v iných slovenských mestách aj v zahraničí. Ak máte zaujímavú myšlienku, ktorá by mohla zlepšiť vaše životné prostredie, pomôcť prekonať sociálne problémy, či jednoducho podnietiť vítané aktivity vo vašej štvrti, nenechávajte si ju v šuplíku. Pracovníci Kancelárie pre participáciu verejnosti vám radi vysvetlia, ako jej pomôcť na svetlo sveta.

Plánovaná zmena organizácie dopravy na Račianskej ulici nepotešila obyvateľov z okolia. Na vrchole leta sa preto stretli s predstaviteľmi mestskej časti, magistrátu aj investora projektu Pri mýte. Búrlivá diskusia ukázala, že kým sa prijme nové dopravné riešenie, chcú mať Novomešťania nielen dostatok informácií, ale aj väčší vplyv na rozhodovací proces.

Viac o dianí počas posledných dvoch mesiacov si prečítate v tomto vydaní Hlasu a ja vám prajem príjemné chvíle nad jeho stránkami.

Jana Škutková

Z obsahu čísla:

**Kde čakajú na deti
vynovené školy**

str. 4

**Ako pomôcť športovému
ihrisku na Ladzianskeho**

str. 8

**Súť až najmladších
kuchárov sa rozrastá**

str. 9

**Dvojčatá a „viacerčatá“ sa
tento rok stretli u nás**

str. 11

**Ako vidí našu mestskú
časť architekt**

str. 12

**Vychováte za rok
šteniatko labradora?**

str. 15

Obálka:

**O svoje mláďatká sa pri vode boja
všetky mamy, ešte aj tie labutie.
Snímka Boris Caban**

Vydáva Mestská časť Bratislava – Nové Mesto,
IČO: 00603317

Adresa: Miestny úrad Bratislava – Nové Mesto,
Junácka 1, 832 91 Bratislava,
tel.: 02/4925 3136, redakcia: hlas@banm.sk,
inzercia: tlac@banm.sk, www.banm.sk
Mesačník, dátum vydania 28. 8. 2015,
obyvateľom mestskej časti sa distribuuje bezplatne.

Redakčná rada:

Predseda: Mgr. Rudolf Kusý,
podpredsedníčka: Ing. Jana Škutková,
šéfredaktor: Ing. Marek Liška,
členovia: MUDr. Jozef Dubravický,
JUDr. Tomáš Korček, Ing. arch. Peter Vaškovič,
Mgr. Marek Tettinger, **tajomník:** Mgr. Ján Borčín.
Jazyková úprava: PhDr. Viera Vojtková.
Grafická úprava: Martin Lovás.
Tlač: UltraPrint, s.r.o. Náklad: 23 200 výtlačkov.
Číslo 9/2015.
ISSN 1339-7990. EV 3920/09.

Mladí sem-tam niekde narazia

Chvíľu si myslela, že ju klame zrak v hustnúcim šere. Ale nie, naozaj tam bol. Nehybne sedel na okraji košíka stojaceho na lodžii. Nebojí sa jej? Ved' stojí ani nie meter od neho. Možno sa nemôže pohnúť. Ticho prekĺzla popri ňom a poliala muškáty na zábradlí. Privrela dvere a vo svetle prenikajúcom z izby si ho chvíľami nenápadne prezerala. Tupo vykrojený chvost ju napokon presvedčil. Mladý dážďovníček to bude, niekde v letku narazil a natĺkol sa. A teraz potrebuje pokoj, zregenerovať sa. Ako vie, kde je v bezpečí?

Vskutku zostal celú noc. Ráno bol oveľa pohyblivejší. Krútil hlávkou, čosi zašvitoril, presunul sa na kvetináč s oleandrom, dokonca si vyskúšal krídla. Nič nie je dolámané. Nebolo. O chvíľu už ani jeho.

Záverečný účet za rok 2014: najviac peňazí šlo na školstvo

Príjmy 16 178 246,69 eur, výdavky 16 029 110,76 eur. S takým výsledkom hospodárila Mestská časť Bratislava – Nové Mesto v roku 2014. Záverečný účet za rok 2014 schválili 30. júna poslanci novomestského miestneho zastupiteľstva.

V príjmovej časti predstavujú najväčšiu položku dane. V rámci bežných výdavkov išlo najviac peňazí na vzdelávanie – viac ako 7 miliónov eur. Aj v časti kapitálových výdavkov sa najviac investovalo do opravy a modernizácie škôl a škôlok. Vyše 283 000 eur stála kompletná rekonštrukcia materskej školy na Jeséniovej, viac ako 133 000 eur predstavovali náklady na re-

konštrukciu materskej školy na Šuňavovej, za vyše 88 000 eur sa zmodernizovala budova telocvične na Základnej škole na Cádrovej.

V časti bežného rozpočtu dosiahla mestská časť prebytkové hospodárenie s vyššími príjmami ako výdavkami. Schodok kapitálového rozpočtu za rok 2014 pokryla mestská časť zo zdrojov z rezervného fondu a zo zostatku peňazí z minulých rokov. Aj vďaka týmto peniazom mohla investovať do rekonštrukcie škôl, škôlok či parkov. Záverečný účet mestskej časti za rok 2014 odobril stanovisko miestneho kontrolóra aj správa nezávislého audítora. (bor)

Bezplatná právna poradňa pomohla už 500 klientom

Právna poradňa, ktorú už druhý rok prevádzkuje mestská časť pre svojich občanov, pomohla v júni jubilejnému 500. klientovi. Otvorená je dvakrát v týždni a Novomešťania ju môžu využívať bezplatne.

Najčastejšie sa chodia poradiť pri problémoch týkajúcich sa občianskeho práva (najmä vypořádania majetku či dedičského konania) a zákona o rodine (napríklad v otázke výživného). Hlavným impulzom pre vznik bezplatnej právnej poradne v roku 2013 boli množiace sa prípady, keď spotrebitelia „nateľi“ rôznym špekulantom ponúkajúcim nekvalitný tovar za prehnanú sumu či finančné pôžičky s obrovským úrokom. Podľa JUDr. Františka Chamulu z právneho oddelenia Miestneho úradu Bratislava – Nové Mesto sa situácia v oblasti ochrany spotrebiteľa v poslednom čase zlepšila. „Pomohla prevencia, ale aj zmena legislatívy. Ľudia sú už ostražitejší,“ hovorí František Chamula.

Naopak, podľa jeho slov pribúda poradcenských otázok týkajúcich sa vzťahov

medzi správcami bytov a ich vlastníkmi. Poradni sa taktiež podarilo pomôcť klientovi, ktorému bytové družstvo pod rôznymi zámienkami nechcelo odpredať byt, hoci občan mal na kúpu zákonný nárok. Po tom, čo do veci vstúpila právna poradňa, došlo k podpisu kúpno-predajnej zmluvy. Ján Borčín

Bezplatná právna poradňa je k dispozícii občanom Nového Mesta v pondelok od 13. do 17. h a v stredu od 9. do 12. h. Poradenstvo sa týka záležitostí exekúcií, dedičstva, pracovných, zmluvných vzťahov či majetkovej povahy. Kancelária neposkytuje poradenstvo v trestných veciach a nezastupuje klientov v konaniach na súdoch.

Jednoduchší prístup k zmluvám, objednávkam a faktúram

Nové Mesto spustilo novú internetovú aplikáciu na zverejňovanie zmlúv, objednávok a faktúr, ktorá návštevníkom prinesie väčší komfort a jednoduchší prístup k informáciám. „Pri aktualizácii aplikácie sme aktívne komunikovali s mimovládnu organizáciou Transparency International Slovensko, zaujímali nás ich pripomienky a odporúčania, ako zverejňovanie dokumentov skvalitniť,“ hovorí starosta Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto Rudolf Kusý. Aplikácia sa nachádza na adrese <http://zverejnovanie.banm.sk>.

Po novom sú zmluvy zverejňované na internete

v takej podobe, aby bolo možné vyhľadávať znenie textu v jednotlivých dokumentoch a kopírovať ho. Aplikácia spája zmluvy, objednávky a faktúry, ktoré k sebe patria. Pri otvorení stránky s detailom faktúry je možné vidieť a stiahnuť si priamo aj príslušnú objednávku, prípadne zmluvu. Rovnako sú zmluvy spojené s dodatkami, ktoré k nim boli podpísané. Všetky dokumenty sa zároveň dajú triediť a vyhľadávať podľa dátumu od najnovších, a naopak, aj podľa celkovej sumy od najdrahších, a naopak. Medzi zmluvami je možné vyhľadávať podľa ich predmetu (napr. staveb-

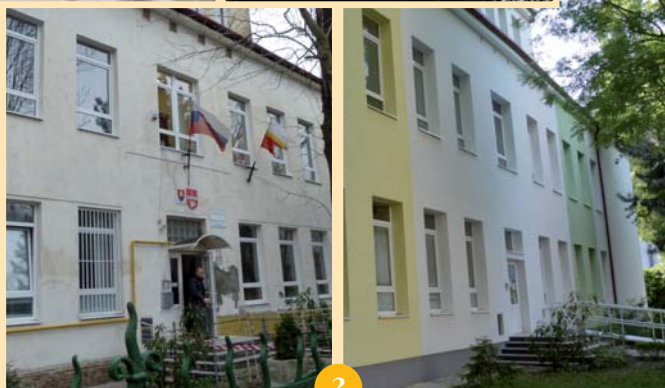
né práce). Z aplikácie sa informácie dajú exportovať do formátu XML, prípadne CVS.

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto patrí medzi najtransparentnejšie obce na Slovensku. V rebríčku Otvorená samospráva, ktorý hodnotí a porovnáva sto najväčších samospráv na Slovensku, sa Nové Mesto umiestnilo ako druhé v porovnaní bratislavských mestských častí a ako pätnáste v celoslovenskom rebríčku. Lepšie umiestnenie súvisí aj so zmenami, ktoré miestny úrad za posledné roky realizoval.

Ján Borčín

Školákov vítajú vynovené školy

Školy a škôlky v Novom Meste sa zmenili na nepoznanie. Zatekajúce strechy, netesné okná či energeticky náročné osvetlenie, to všetko je už minulosťou. Základná škola na Českej ulici a k nej priradené materské školy na Osadnej a Rešetkovej, Základná škola Za kasárňou s ma-

terskou školou na Šancovej, Základná škola na Riazanskej s materskou školou na Letnej, škola s materskou školou na Odborárskej aj na Jeséniovej – tu všade sa začne školský rok o čosi veselšie v krajskom prostredí. Rozširovanie kapacít a budovanie bezpečných moderných škôl a škôlok je prioritou mestskej časti. V rámci kapitálových výdavkov naň poslanci vyčlenili v tohtoročnom rozpočte viac než 4,3 milióna eur – veľkú časť z nich získalo Nové Mesto z európskych fondov. (red)

Ako novomestské školy a škôlky zmenili imidž, dokumentujú snímky Jany Plevovej: 1. ZŠ Za kasárňou, 2. ZŠ Odborárska, 3. MŠ Rešetkova, 4. ZŠ Riazanská

Letný pobyt pre 22 detí zo sociálne slabších rodín

Aj počas tohto leta strávili deti zo sociálne slabších rodín z Nového Mesta pekné prázdniny. Mestská časť zorganizovala pre 22 z nich letnú rekreáciu v Bojniciach.

Osemdňový pobyt aj cestu im hradila novomestská samospráva. „Cena jedného poukazu je 116 eur. Finančné prostriedky vo výške 2 552 eur na tento účel sú v súlade so schváleným rozpočtom mestskej časti na rok 2015. Sme radi, že môžeme spríjemniť prázdniny deťom z rodín, ktorým finančná situácia nedovoľí myslieť na dovolenku,“ povedal starosta Rudolf Kusý. Časť prázdnin si deti užijú v rekreačnom stredisku Hotel Hlboké v Bojniciach. Letnú rekreáciu im zabezpečí neziskové

občianske združenie Pre radosť.

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto organizuje letnú rekreáciu pre deti zo sociálne slabších rodín každý rok. Minulý rok prázdninovalo 18 takýchto detí vo Vysokých Tatrách. Zoznam detí vo veku od 6 do 16 rokov z rodín, ktoré poberajú dávku v hmotnej núdzi, majú zverené deti do starostlivosti náhradnej starostlivosti rodičov a z rodín, ktoré poberajú náhradné výživné, poskytol samospráve Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava. Pobyt detí prerokovala aj Komisia sociálnych vecí a bývania miestneho zastupiteľstva Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto.

Marek Tettinger

Horúca téma: Ako budeme jazdiť po Račianskej ulici?

Vzhľadom na množstvo otáznikov, ktoré vyvoláva riešenie dopravnej situácie v okolí Račianskej ulice v súvislosti s výstavbou projektu Pri mýte, zvolalo miestne zastupiteľstvo na 4. augusta do školy na Sibírskej ulici verejné zhromaždenie občanov. Že táto téma obyvateľov doslova „páli“, ukázala osobná účasť asi do sto diskutujúcich na stretnutí s vedením mestskej časti, zástupcom investora Ing. arch. Michalom Oborným a hlavnou dopravnou inžinierkou Magistrátu hlavného mesta Bratislavy Ing. Tatianou Kratochvílovou.

Navrhané riešenie vypracované investorom na základe požiadaviek magistrátu predpokladá zrušenie možnosti odbočenia z Račianskej na Kraskovu ulicu v smere jazdy von z mesta a vznik dvoch svetelných križovatiek pri ústení ulíc Kominárskej a Legerského do Račianskej ulice. Ráta s obojsmernou prejazdnosťou Kominárskej ulice, so vznikom chodníka a cyklistickej cesty popri Račianskej ulici pozdĺž pripravovanej výstavby a s niekoľkými priechodmi pre chodcov, ktoré by mali zvýšiť ich bezpečnosť.

Na snímke zľava Ing. Tatiana Kratochvílová, Ing. arch. Michal Oborný, starosta Rudolf Kusý a moderátorka Ing. arch. Zora Pauliniová

Mnohé aspekty tohto riešenia sa však väčšine obyvateľov okolitého územia nepozdávajú. Starosti im spôsobuje obava z neúmerneho zvýšenia dopravy na sídlisku, ak by si niektorí vodiči tadiaľ skracovali cestu, navyše tam ide o komunikácie v blízkosti škôl a materských škôl. Ďalej sa obávajú znečistenia ovzdušia, ktoré v okolí Račianskeho mýta už dnes patrí k najhorším v Bratislave, nárastu počtu áut obyvateľov nových bytov, zápchy

a vjazdu do Račianskej ulice, kam sa šoféri v čase špičky už dnes ťažko dostávajú. Keďže do Kraskovej by sa dalo odbočiť len v smere jazdy do centra, obyvatelia ulíc J. C. Hronského a Mikovíniho by sa dostali domov až po predĺžení cesty a otočke v blízkosti Legerského ulice.

Zástupca investora Ing. arch. Oborný reagoval na požiadavku zverejnenia viacerých spracovaných štúdií, prisľúbil dať ich k dispozícii každému záujemcovi. Bližšie informácie a podklady v elektronickej podobe, prípadne termín osobného stretnutia si možno vyžiadať prostredníctvom e-mailovej adresy susedia@primyte.sk. Investor vyjadril ochotu maximálne prispôbiť dopravné riešenie takému variantu, na akom sa občania a mestská časť dohodnú s magistrátom.

Hlavná dopravná inžinierka objasňovala dôvody umiestnenia svetelných križovatiek. Sú pripravené na systém prednostnej jazdy električiek a súvisia aj s dopravným projektom TEN-T, i keď je v súčasnosti pozastavený. Uviedla, že prípadnému skracovaniu cesty cez sídlisko zabráni nové dopravné značenie. „Mesto si uvedomuje, že Račianske mýto potrebuje zásadnú rekonštrukciu, nemá však na ňu peniaze a usiluje sa získať finančné zdroje z európskych fondov. Takisto automobilovú dopravu musí postupne nahrádzať MHD, prípadne cyklistická doprava, vzrastajúci počet áut v meste je neúnosný,“ dodala Ing. Kratochvílová.

Aj keď vytvorenie cyklociest či prednostná jazda električiek zrejme nikomu neprekáža, účastníci zhromaždenia vyjadrovali obavy zo zvládnutia spomínanej dopravnej regulácie, nesúhlas s postupným rušením priecestí a ostro kritizovali masívne vydávanie stavebných povolení – aspoň v tých prípadoch, keď nová výstavba ničí životné prostredie a kvalitu bývania v pôvodných štvrtiach, pričom nerieši koncepčne rozvoj dopravných spojení či inej infraštruktúry.

Pre objektívnosť pohľadu dajme priestor aj menšinovému názoru. Obyvateľ Račianskeho mýta Michal Dekánek je odborníkom v oblasti dopravy a redakcii ho zaslal bezprostredne po diskusii: „Dnes sa na úseku Račianske mýto - Ursínyho nachádzajú dve priecestia - pri Kominárskej a Kraskovej, ktoré sú od seba

vzdialené len 140 metrov. Taká krátka vzdialenosť je neobvyklá, preto je logické, že projekt navrhuje zrušenie jedného z priecestí. Prečo na zrušenie vybrali práve priecestie Račianska - Kraskova, to by mal vysvetliť investor. Náhradou má byť otáčanie o 180 stupňov na priecestiach pri Legerského resp. Kominárskej ulici, teda vo vzdialenosti 350 resp. 140 metrov od pôvodného priecestia, čo sú tiež pomerne krátke vzdialenosti. Väčším problémom je riziko, že Legerského ulica po novom môže slúžiť ako tranzitná ulica na Pioniersku či Mikovíniho ulicu. Ak investor vyrieši tento problém, potom je pri komplexnom pohľade na dopravu možné, že výhody rušenia priecestia prevážia nad nevýhodami.“

Návrhy a pripomienky obyvateľov zhrnul starosta Rudolf Kusý: „Keďže rekonštrukcia električkovej trate nie je zatiaľ otázkou dňa, navrhujeme ponechať možnosť odbočenia do Kraskovej ulice z oboch smerov. Keď sa neskôr situácia zmení, budeme ju riešiť podľa aktuálneho stavu.“ Starosta vyzval občanov, aby svojím podpisom podporili petíciu, ktorou sa Novomešťania obrátia na magistrát so žiadosťou o hľadanie vhodnejšieho riešenia. Požiadat o ňu môžu na e-mailovej adrese sekretariat@banm.sk.

V súčasnosti nie je prijaté rozhodnutie o konečnom riešení a diskusie pokračujú. Ďalšie kroky by mali obsahovať efektívne pravidlá parkovacej politiky, obyvatelia požadujú zväziť popri prebiehajúcej výstavbe aj opravu poškodenej kanalizácie a úpravu zvršku vozovky na prejazde cez električkové koľaje, aby sa znížila jej výška hlučnosť. Augustové verejné zhromaždenie nebolo prvým, a určite ani posledným stretnutím, kde môžu Novomešťania vyjadriť svoje stanoviská a návrhy.

Text a snímky Jana Škutková

Pred nami je nový ročník

Aj keď sú realizácie projektov a príprava realizácie zadaní z participatívneho rozpočtu na rok 2015 v plnom prúde, zároveň sa začína aj príprava nového ročníka 2016. Už nám prišlo niekoľko zaujímavých nápadov a podnetov, o ktorých vás chceme predbežne informovať. A zároveň tým povzbudiť aj ďalších.

Participatívny rozpočet
Nové Mesto v našich rukách

Okrem nových nápadov nám už niektorí koordinátori realizovaných projektov avizovali, že by radi v začatej práci pokračovali, medzi nimi napríklad Cyklotielňa či Kramárik. Zdá sa, že tak ako v predchádzajúcich dvoch rokoch aj v tom nasledujúcom bude ponúknutá paleta projektov nielen zaujímavá, ale aj veľmi pestrá - obsahom i oslovenými cieľovými skupinami.

Aby sa nám vrátili zdravé domov

Podme však k novým nápadom. Jaroslav Longauer nás oslovil s projektom, ktorý nazval Vzdelávacie a osvetové systémy pre účastníkov cestnej premávky. Zámerom je zvýšiť ohľaduplnosť, znížiť mieru konfrontácií a zlepšiť interakcie účastníkov cestnej premávky najmä s ohľadom na tzv. „slabšie články“, teda chodcov, cyklistov a motocyklistov. Výstupom projektu by mali byť informačné tabule s trefnými, situačne i textovo ladenými obrázkami s pointou v príbehovej podobe. Inšpiráciou sú napríklad už dnes pri niektorých školách inštalované obrazové grafiky s textom: Aby sa nám

vrátili zdravé domov. Tvorba odkazov, umiestnenie tabúl a ďalšie potrebné aktivity predpokladajú čo najširšiu účasť zainteresovaných, resp. záujemcov, aby vznikol zaujímavý a efektívny výstup oslovujúci účastníkov cestnej premávky.

Zámer projektu Rehabilitačno - ortopedický chodník priniesla fyzioterapeutka Mária Ondrušová. Ide o vybudovanie chodníka pre bosé nohy z rôznych materiálov - prírodných alebo umelých, ako sú napríklad kamene, štrk, drevo, umelá tráva, sadrové odliatky chodidiel a podobne. Chodník je vhodnou pomôckou aj pri prevencii a liečbe plochých nôh u detí predškolského a mladšieho školského veku. Služi však aj celkovo na posilňovanie svalov a kĺbového aparátu dolnej končatiny so špecifickým účinkom na chodidlo.

So zámerom projektu Martiny Pisárovej sa opätovne vracia téma komunitnej záhrady. Tento raz by mala naplňovať niekoľko rozličných zámerov. Okrem štandardnej snahy o revitalizáciu nevyužitého priestoru a prehlbovanie komunitných a susedských vzťahov by mala prispieť aj didaktickým potenciálom - ten by do spolupráce mohol vtiahnuť aj ľudí,

ktorí s pestovaním rastlín doteraz nemali žiadne skúsenosti.

Aby opäť našli to, čo stratili

Téma bezdomovectva je v našej mestskej časti jednou z najhorúcejších a najfrekvencovanejších. Najčastejšie ide o sťažnosti a volanie po zvýšení monitorovania a po represívnych nástrojoch, ktoré zamedzujú pohyb ľudí bez domova. Často sa vníma ako problematické, alebo dokonca nežiaduce poskytovanie služieb týmto ľuďom s argumentom, že to ešte zvýši ich výskyt na našom území. Zabúda sa však pri tom na to, že je veľmi dôležité, aký typ služieb sa poskytuje. Ak sú to služby umožňujúce opätovné zaradenie ľudí bez domova do spoločnosti, ťažko namietat, že nejde o užitočné a verejne prospešné aktivity. A práve s takým nápadom nás oslovil Pavol Sabela. Konkrétne ide o vytvorenie kontaktného centra, ktoré by poskytovalo pomoc pri snahe o získanie stabilného príjmu, pri učení sa, ako naplňovať vlastné záväzky, v zlepšovaní sociálnych zručností a podobne. Projekt samozrejme predpokladá nadväzovanie spolupráce s existujúcimi službami a postupné vytváranie nových možností.

Ďalší námet, ktorý k nám do Kancelárie pre participáciu prišiel, sa zameriava na vytvorenie centra s názvom Cesta Harmónie a Porozumenia. Cieľom projektu je vytvorenie miesta, ktoré bude slúžiť širokej verejnosti na vzdelávanie, rozvoj a podporu zdravia a zdravého životného štýlu.

Malo by poskytovať široké možnosti na aktivity, ako sú praktické vzdelávanie, rôzne terapeutické techniky, ale aj otázky zdravého bývania, potravín či gastro-nómie.

Ak vás tieto námety inšpirovali, alebo vám dodali odvahu ponúknuť vlastný nápad, ozvite sa nám prostredníctvom mailu: participacia@banm.sk, alebo vyplňte formulár priamo na našej stránke pr.banm.sk a my sa vám radi ozveme.

Peter Nedoroščík

ČO NOVÉ? MESTO!

Zapojte sa do nového kola Participatívneho rozpočtu 2016

Ako bývať krásnozdravšie

GAUDÍHO dielňa II.

cyklotrasa TRANSIBÍRSKA MAGISTRÁLA CYKLOSTOJANY

VINOHRAD

RC Kramárik

Revitalizácia delostreleckej kaverny

TRH NA KRAMÁROCH

PREVENČIA SOCIÁLNEJ IZOLÁCIE 2

Kolibská olympiáda

NAŠE MESTO. NAŠE DANE. NAŠE ROZHODNUTIA.

Pridajte vlastný návrh, podnet alebo prídte na verejné stretnutia vo Vašej štvrti.
Viac informácií na pr.banm.sk alebo www.facebook.com/participaciabanm.

Nepříjemnosti pred začiatkom vykurovacej sezóny

V najbližších dňoch štartuje aj v bratislavskom Novom Meste vykurovacia sezóna. Krátko pred jej začiatkom musela mestská časť riešiť nepríjemnú situáciu.

V polovici leta – koncom júla – informovala spoločnosť, ktorá má od mestskej časti okrem iného prenajaté vykurovacie kotle a zabezpečuje vykurovanie domácností, že dva kotle na Višňovej ulici „sú neschopné bezpečnej prevádzky“ a ich opravu vzhľadom na časté poruchy označila za neefektívnu.

Samospráva zareagovala okamžite. Hneď začiatkom augustu si objednala služby experta, ktorý vykurovacie zariadenia skontroloval, preveril ich prevádzkyschopnosť a navrhne riešenie problému.

Podľa právnej analýzy Miestneho úradu Bratislava – Nové Mesto má nájomca povinnosť v zmysle nájomnej zmluvy medzi mestskou časťou a prevádzkovateľom tepelného hospodárstva v Novom Meste bez zbytočného odkladu oznámiť prenajímateľovi každú škodu na prenajatom majetku. Podľa dokumentov, ktoré nájomca koncom júla mestskej časti predložil, vykonal

prostredníctvom špecializovanej firmy obhliadku kotlov ešte v apríli resp. máji tohto roku.

Hoci novomestská samospráva bola na problém upozornená až na konci júla, robí všetko pre to, aby sa vykurovacia sezóna na Kramároch začala bez problémov. (red)

Interaktívny územný plán dostupný pre každého

Bratislavský samosprávny kraj zverejnil územný plán svojho regiónu v podobe interaktívnych máp. Na jednom mieste tak ľudia dostanú informáciu o zásadách a regulatívoch priestorového usporiadania a funkčného využitia územia, o usporiadaní verejného dopravného a technického vybavenia, starostlivosti o životné prostredie, verejnoprospešných stavbách aj o nadväznosti územného plánu regiónu na územné plány obcí a susediace regióny. Grafická (mapová) časť bola spracovaná technológiami, ktoré umožňujú sprístupniť prostredníctvom internetu jednotlivé výkresy vo forme geografickej databázy. Výkresy si možno prezerať po samostatných vrstvách. Užitočnou funkciou je napr. možnosť výberu z viacerých podkladových máp (napr. mapa uličnej siete, satelitné a letecké snímky, všeobecno-zemepisná mapa, topografická mapa atď.). Územný plán BSK je spracovaný v grafickej mierke 1:50 000. Je dostupný prostredníctvom webovej stránky www.bratislavskykraj.sk v záložke Oznamy/ Územný plán regiónu. (BSK)

Pár krokov do lesa, pár minút do centra

Na Sliachskej ulici v lokalite Ahoj – Briežky rastie nový rezidenčný komplex AHOJ PARK. K jeho najväčším výhodám patrí výborná poloha, nadčasová architektúra a kompletná občianska vybavenosť v bezprostrednej blízkosti.

AHOJ PARK tvoria tri obytné domy, ktoré spoločne vytvárajú príjemný polootevorený vnútroblok so zeleňou a relaxačnou zónou. Tá poskytne svojim obyvateľom intimitu mestského parku s lavičkami, detským ih-

riskom a exteriérovým fitness. Projekt je tiež „biker friendly“, čo znamená, že vo vnútrobloku sú aj stojany na bicykle - určite to ocenia milovníci cyklistiky a všetci športovo založení obyvatelia.

Obytný súbor ponúka spektrum bytov od jednoizbových až po štvorizbové. Všetky byty majú balkóny, byty na ustúpených horných podlažiach zasahujúce veľkorysé terasy. Projekt rastie uprostred zabývanej rezidenčnej štvrte s vybudovanou infraštruktúrou, vďaka čomu sa v jeho blízkosti nachádzajú školy, škôlky, obchody, nákupné

centrá, banky i športoviská. AHOJ PARK je určený pre všetkých tých, ktorí hľadajú kvalitné a štýlové bývanie v meste.

Oblasť Ahoj - Briežky je už dlhšie obľúbeným výletným miestom Bratislavčanov. Obyvatelia komplexu AHOJ PARK budú mať lesy Malých Karpát, vinohrady, turistické chodníky a cyklotrasy skutočne na dosah, len pár krokov od svojho bytu.

Chcete vedieť viac? Bližšie informácie získate na adrese www.ahojpark.sk, alebo na tel. čísle **0948 45 45 45**.

Športové ihrisko na Ladzianskeho – prebudí sa k životu?

Ešte v päťdesiatych rokoch minulého storočia sa na tomto území nachádzali viniče a ovocné sady. V súčasnosti tu stojí obytná zástavba z čias socializmu. Vnútroblok v strede tejto zástavby obsahuje športové ihrisko, chodník a množstvo zelene. Cieľom našich návrhov bolo predovšetkým prebudíť nový život vo vnútrobloku a skvalitniť dnešný stav zelene. – Tak charakterizovali východisko svojich prác študentky 3. ročníka odboru Krajinná a záhradná architektúra na Fakulte architektúry STU Martina Kadnárová a Katarína Stanislavová, ktoré spolu so Zuzanou Ilkovou dostali za úlohu spracovať návrh revitalizácie vnútroblokového priestoru na Ladzianskeho ulici na Kramároch.

Je to tak - to, o čom obyvatelia najprv debatovali len medzi sebou, potom pri prieskumoch verejnej mienky a na organizovaných stretnutiach aktivistov z Kancelárie pre participáciu mestskej časti Nové

štúdií bolo zhodnotiť potenciál územia na umiestnenie rôznych druhov športovo-rekreačných aktivít, a zároveň zhodnotiť stav vegetácie“.

Podľa Ing. arch. Putrovej sa ukázalo, že terénne podmienky bez rozsiahlejších úprav by neumožnili realizovať všetky aktivity navrhované občanmi. Potrebne plochy sa preto žiada hľadať aj v širšom okolí. To znamená, že koncepciu revitalizácie treba riešiť na širšom území, než je zatiaľ k dispozícii. Len tak by sa však plne zhodnotilo to cenné, čo tu dnes máme – lokálnu iniciatívu občanov zlepšiť okolie svojho bydliska a podporu tejto iniciatívy správou mestskej časti.

To je však už – možno – výhľad do budúcnosti. Začať treba trochu skromnejšie.

Čo všetko by oprava ihriska mala obsahovať

Na poslednom stretnutí s obyvateľmi koncom júna prešli „participatívci“ všetky body zadania, aby boli formulované skutočne podľa ich potrieb. Najväčšiu diskusiu vyvolala téma povrchu ihriska. Občania si želajú kvalitný povrch, ktorý pri štandardnej údržbe vydrží niekoľko rokov. Odporučila sa ešte konzultácia s odborníkom na športové povrchy. Do zadania sa ďalej dostalo večerné osvetlenie, aby sa prevádzka mohla predĺžiť do 21. h aj v jarných a jesenných mesiacoch. Pravda, nie dlhšie, aby návštevníci ihriska nerušili nočný pokoj obyvateľov. Názory neboli jednotné v otázke, čo s náletovými drevinami na pozemkoch v okolí ihriska. Vyčistiť ich, či ponechať pre letnú mikroklimu? Krajinní architekti odporúčajú odstrániť liany na drevinách, keďže sú to parazity, a potom preriediť aj náletovú vegetáciu tvorenú prevažne agátmi.

Športové ihrisko je priamo v ohnisku diaľničného riešenia vnútroblokového priestoru (situácia z návrhu M. Kadnárovej)

Inšpiratívne študentské návrhy podnietili diskusiu o tom, čo je vhodné a možné v okolí ihriska. Z podnetov zaujalo najmä umiestnenie workoutového ihriska (vhodného napríklad vo dvoroch v okolí Višňovej ulice), zorganizovanie brigády a obnovenie kramárskej ligy. Ak by občania mali na tieto aktivity čas a chuť, o finančnú podporu môžu žiadať aj v rámci participatívneho rozpočtu mestskej časti na rok 2016.

Najdôležitejšie je, že dnes už vari nik v tejto časti Nového Mesta nepochybuje o veľkom potenciáli športového ihriska po jeho rekonštrukcii a pravidelnej údržbe rozprúdiť sociálny život vo svojom okolí. Vnútroblok by obohatili aj ďalšie aktivity s bezbariérovým prístupom, miesta na oddych a stretanie ľudí, slovom, program všestranného využitia, ako si ho vo svojich návrhoch predstavovali spomenuté študentky. Aj ony sa cítia obohatené: „Spolupráca s verejnosťou bola pre nás zaujímavou skúsenosťou,“ vravia. (vv)

Po vynovení ihriska by sa mali rozšíriť možnosti sledovania športových podujatí väčším počtom návštevníkov, naznačuje to návrh K. Stanislavovej

Mesto, dostalo sa napokon ako zadanie aj medzi témy bakalárskych prác budúcich architektiek. A bolo to zadanie veľmi konkrétne, opreté už o výsledky prieskumov. Týkalo sa len ihriska, keďže iba to má mestská časť vo svojej správe. Tvorivosti študentov sa však medze našťastie nekladú, takže „tri modelové štúdiá – hoci počítajú s podobnými úpravami ihriska, odlišujú sa navzájom práve riešením jeho okolia, terénnymi úpravami (rampy, schodiská), množstvom rekreačných plôch a koncepciou vegetácie,“ ako uviedla za ich pedagógov Ing. arch. Eva Putrová, CSc.. Čo je celkom v poriadku, lebo „úlohou

Jedno zo stretnutí študentiek s verejnosťou, tretia sprava je Ing. arch. Eva Putrová, CSc.

Budúcnosť slovenskej gastronómie? Žiaden strach!

V perfektne vybavenom kuchynskom štúdiu obchodného centra POLUS sa v júni stretli aj žiacke družstvá zo ZŠ s MŠ Jeseníova a ZŠ s MŠ Za kasárňou z Nového Mesta, zo ZŠ Jelenia z bratislavského Starého Mesta, ďalej zástupcovia ZŠ s MŠ z Častej a ZŠ J. G. Tajovského zo Senca. Každú dvojicu mladých kuchárov sprevádzala vedúca ich školskej jedálne, nsmela však pomáhať, len poradiť v prípade potreby. V priateľskej súťažnej atmosfére predviedli mladí kuchári kulinárske kreácie, aké si môžeme objednať len v najlepších reštauráciách. Družstvá pripravili kompletne menu, teda polievku, hlavné jedlo a nepečený dezert, niektoré si dobrovoľne pridali aj nápoj či predjedlo. Medzi pripravenými pokrmami boli napríklad provensálska paradajková či krémová tekvicová polievka Hokkaidó, morčacie prsia plnené hermelínom v medovo-horčicovej omáčke, špagety s údeným lososom a niekoľko úprav kuracieho mäsa. Nesmierne lákavo vyzerali ovocné

poháre, tvarohové krémy i krémová torta.

O spravodlivé hodnotenie a odborné poradenstvo sa postarali študentky zo Súkromnej hotelovej akadémie HOST. Všimli si spôsob prípravy, chuť a vôňu pripravených jedál, taktiež úroveň servírovania, nápaditosť a dodržiavanie gastronomických pravidiel.

„*Súťaž v kuchárskom umení žiakov mala v Novom Meste už 10-ročnú tradíciu, preto sme sa rozhodli pre isté „osvieženie“ pravidiel a prizvali sme do súťaže aj školy z iných miest a mestských častí,*“ hovorí Vladimír Novák, vedúci oddelenia školstva na miestnom úrade. V roku 2015 išlo teda o akýsi nultý ročník budúcej súťa-

že, preto ocenenie patrilo všetkým účastníkom. Ak sa vám pri čítaní tohto článku začali zbíchať slinky, ponúkame aj recept na sladkú maškrtu, ktorej nikto z účastníkov neodolal. Recept na „trasenú“ šľahačkovo-mandarínkovú tortu nám prezradil chlapčenský tím zo školy na Jelenej ulici.

Jana Škutková

Snímka Daša Šimeková, OC POLUS

Trasená šľahačkovo-mandarínková torta

Cesto pripravíme z dvoch balíčkov rozdrvených BB keksov a 200 g rozpusteného masla, ktoré rukou v miske zmiešame a zmesou vyplníme dno tortovej formy. Na krém budeme potrebovať dve konzervy mandarínok aj so šťavou, dve šľahačkové smotany, dva pudinky Dr. Oetker bez varenia Olé. Všetky prísady dáme do misy s dobrým vrchnákom, zatvoríme a v rukách trasieme do zhutnutia. Krém nanesieme na korpus, povrch ozdobíme postrúhanou čokoládou a necháme v chladničke aspoň jednu hodinu.

V Poluse štartuje týždeň pre detské brušká

Všetci vieme, akí sú malí stravníci priberchívi. S argumentom, že špenát je zdravý, u nich nepochodíte, no keď im jedlo štýlovo naservírujete a viac sa pohráte s kombináciou chutí, máte vyhnané! **RADOŠT' VARIŤ PRE DETI** je inšpiratívny projekt pre rodičov, ktorým záleží na tom, aby sa ich dieťa stravovalo pestro a kvalitne.

Dochádzajú vám nápady, čo zbalíť ratolesti do desiatového vrečka?

Odnaučte dieťa od sladených maliniek!

Chcete pomôcť s detským nechutenstvom či s metabolickými poruchami?

Nechajte si poradiť od najpopulárnejších – od ľudí, ktorí sa zdravej strave venujú profesionálne.

Od 7. do 12. septembra 2015 sa uskutoční v Polus City Center týždňový maratón RADOŠT' VARIŤ PRE DETI, ktorého súčasťou budú workshopy, prednášky, besedy a kurzy varenia v réžii renomovaných

výživových špecialistov.

Lektorky školy varenia **RADOŠT' VARIŤ** – Silvia Horecká, Jana Trebulová a Jana Kováčová – ponúknu praktické tipy na prípravu zdravších desiat, domáce obedy či ovocné smoothies. Cenné rady dostanú aj rodičia detí s rôznymi formami potravinových intolerancií a na odborné otázky odpovie prítomná pediatrička MUDr. Simona Jonášová.

Sprievodné aktivity v rámci akcie **RADOŠT' VARIŤ PRE DETI** budú za darmo alebo za symbolický poplatok, samozrejmosťou sú atraktívne darčeky pripravené pre každého účastníka.

Nákupné centrum teda pokračuje v tradícii úspešných projektov s cieľom vyjsť v ústrety celej rodine. Potvrdzuje tak svoju pozíciu miesta, kde pod jednou strechou nielen nakúpíte, ale zrozumiteľnou a zážitkovou formou sa dozviete aj o zdravých trendoch.

Presné termíny a časy akcií, kurzov a prednášok nájdete na www.polus.sk

Operený šampión z Mierovej kolónie

Slovensko má ďalšieho šampióna, ktorý pochádza z Nového Mesta. Má dva roky, vynikajúci pôvod a vo vzduchu nemá u nás konkurenciu. Reč je o poštovom holubovi z krdla Rudolfa Slováčka. Chovateľ z Mierovej kolónie vyhral v júli so svojím „superholubom“ prestížne národné preteky poštových holubov Veľkú cenu Slovenska. *„Je to životný úspech a najkrajší darček od môjho zverenca k 65. narodeninám! Vyhrať v konkurencii 1402 chovateľov a 17 340 štartujúcich holubov je celoživotný sen každého chovateľa,“* hovorí šťastný Novomešťan.

S pánom Slováčkom sa stretávame v Mierovej kolónii, kde býva a naplno sa venuje svojmu najväčšiemu koníčku – chovateľstvu poštových holubov. V útulnom prostredí tejto novomestskej štvrte si v roku 1986 začal hneď pri dome budovať stanicu, v ktorej sa dnes stará o 44 pretekárskych holubov a 5 párov chovných holubov. *„Tento koníček si vyžaduje takmer všetok voľný čas, veľké zaoberanie, ale aj tolerantnú manželku,“* vysvetľuje s úsmevom pán Slováček. Ako hovorí, všetky tieto podmienky spĺňa. Určite aj vďaka tomu sa mu úspechy nevyhýbajú. A to ani tie medzinárodné. V roku

2009 na Olympiáde poštových holubov v nemeckom Dortmunde bol ďalší jeho holub vyhlásený za pätnásteho najlepšieho na svete!

Ako vlastne také preteky holubov vyzerajú? Holubári so svojimi zverencami sa zídu na štarte pretekov – v prípade spomínanej Veľkej ceny Slovenska to bolo nemecké mesto Gotha. Po vypustení sa holub čím skôr musí vrátiť domov. Šam-

pión z krdla pána Slováčka prekonal trať dlhú 554 kilometrov rýchlosťou 1612,369 metrov za minútu (všetko zaznamenávajú špeciálne čipy). Na výborné výsledky ho predurčuje aj jeho pôvod. *„Už jeho dedo vyhral preteky a jeho pradedo získal dokonca desať triumfov,“* približuje pán Slováček. Za pýchou jeho chovu je spolupráca s kamarátom Ing. Rudolfom Cisárikom, ktorý je taktiež chovateľom. „Superholub“ je výsledok spárenia chovnej holubice pána Cisárika a otca – holuba, ktorého vlastní pán Slováček.

Holubárstvo nie je lacný špás. Cena mladého holuba z dobrého chovu sa pohybuje okolo 100-120 eur. Šampióni však stoja mnohonásobne viac.

Stáva sa, že holub počas pretekov na ceste domov zabľúdi, alebo sa niekde zdrží? *„Je to normálne, niekedy je to pol roka, inokedy aj rok. Jeden z holubov sa mi dokonca vrátil až po štyroch rokoch. Majú zakódované, kde sú doma, vedľa, kam sa vrátiť,“* dodáva úspešný chovateľ. V Bratislave a okolí sa holubárstvu venuje 184 chovateľov, ktorí sú členmi Oblastného združenia Bratislava. Jedna z jeho ôsmich základných organizácií sídli v Mierovej kolónii.

Ján Borčín

11.-12. septembra 2015 môžete urobiť niečo pre svoje okolie a mesto. Len tak. Z lásky. O láske sa veľa hovorí, skúsme ju však tento víkend prakticky prejsť. Pomôžme tým, ktorí to potrebujú, urobme niekomu radosť, či aspoň vyvolajme úsmev na jeho tvári. To je cieľom festivalu **Milujem svoje mesto**, do ktorého sa minulý rok zapojilo viac ako 700 dobrovoľníkov. V spolupráci s mestskými časťami natierali lavičky, zábradlia, revitalizovali a čistili parky, námestia či areály lesoparku a jazera Kuchajda. Pomoc poskytl Detskému domovu Studienka, distribuovali stravu a ošatenie ľuďom bez domova, navštívili ľudí v núdzi a opustených. Zapojili sa jednotlivci, kresťanské komunity, občianske združenia aj firmy. Myšlienka oslovila dokonca zahraničných dobrovoľníkov. Festival sprevádzal

kultúrny a športový program a dobrú vec podporili hudobníci Slovenskej filharmónie, Komorného orchestra ZOE i zboroví speváci, ktorí pod vedením Ewalda Danela odohrali Koncert pre Bratislavu v Katedrále sv. Martina.

Zaujímavý program nás čaká aj tento rok. K festivalu sa znovu pridáva Mestská časť Bratislava - Nové Mesto. Na mušku si vezmeme nelichotivý stav podchodu na Trnavskom mýte a blízkeho okolia. Nevkusné grafity, nečistota, hrdzavé zábradlia a špinavé sklá zastávok MHD... Ale 100 dobre organizovaných dobrovoľníkov dokáže za tri hodiny urobiť veľkú zmenu! Mestská časť dodá čistiace prostriedky,

farbu a ochranné prostriedky. Vyčistené plochy plánuje opatriť antigrafitovým náterom, aby bol postup v budúcnosti jednoduchší.

Príďte aj vy a spoločne skrášlime toto miesto! Je potrebné registrovať sa vopred na webovej stránke www.milujemsvojemesto.sk

Marek Krajčí

Festival Milujem svoje mesto organizuje OZ Kresťania v meste, ktoré vytvára v Bratislave platformu pre verejnoprospešnú spoluprácu cirkevných spoločenstiev, kresťanských komunít a občianskych združení.

Na Kuchajde sa stretlo 255 rodín s dvojčatami a „viacerčatami“

15. júna navštívili našu mestskú časť rodiny s dvojčatami a viacerčatami z celého Slovenska. Štvrtého Celoslovenského stretnutia dvojčiat a viacerčiat s Kamarátom SNOOPYM pod záštitou starostu Mestskej časti Bratislava – Nové Mesto Rudolfa Kusého sa v areáli Kuchajda zúčastnilo 244 rodín s dvojčatami, 10 rodín s trojčatami a jedna rodinka so 6-ročnými štvorčatami.

„V tomto roku sa k nám pridalo veľa nových rodín. Sme radi, že napriek miestu stretnutia v Bratislave sme nestratili priazeň rodín z východného a stredného Slovenska, ktoré tu mali silné zastúpenie,“ povedala organizátorka podujatia Jana Gregorovičová. Pricestovali aj slovenské dvojčatá žijúce v Dubline, Ríme a Viedni.

I keď sa nepodarilo zlomiť rekord v počte zhromaždených dvojčiat či trojčiat, do Knihy slovenských rekordov sa podujatie zapísalo rekordom v počte dvojkočiek na jednom mieste. Na Kuchajde sa stretlo 43 dvojkočiek a trojkočiek a organizátorská agentúra OPEN PUBLIC PROFILE prevzala

certifikát z rúk Igora Svítoka, komisára zo Slovenskej knihy rekordov.

Najmladšími účastníkmi boli 3-mesačné trojičky a dvojčky z Bratislavy. Naopak najstaršie dvojčatá mali 59 rokov. Prišla aj rodinka s dvoma pármí dvojčiat zo Solčian, ktorá má 10-ročné dievčatá a 4-ročných chlapcov. Rodina z Pruského oslavuje v jeden deň narodeniny všetkých troch

chlapcov, ale trojčatá to nie sú. Chlapci sa narodili na narodeniny ich staršieho brata s odstupom dvoch rokov. Prišli aj dvojčky s najdlhšími bradami.

Myšlienka celoslovenského stretnutia vznikla v skupine mamičiek dvojčiat na internete. Tá má v súčasnosti už viac než 1 240 členov a ich počet stále rastie.

(red), snímka Jana Škutková

THE Little Gym®

SKÚŠOBNÁ
HODINA
ZADARMO

Vyrastať nás baví

The Little Gym® je miesto, kde deti vo veku od 10 mesiacov do 12 rokov postupne zlepšujú svoju obratnosť, koordináciu a celkovú zdatnosť. Získavajú tak väčšiu odvahu a sebadôveru a zároveň sa učia počúvať, sústrediť sa a spolupracovať s ostatnými... a hlavne si užívajú veľa zábavy!

- Telocvičňa je určená výhradne pre deti.
- Deti do 3 rokov cvičia spolu s rodičmi, od 3 rokov len s inštruktormi (maximálne 6 detí na 1 inštruktora).
- Lekcie prebiehajú 1x do týždňa a každá lekcija má svoju špeciálnu tému a hudbu.
- Kurzy The Little Gym® sú vedené bilinguálne – v slovenčine a v angličtine.
- Rodičia môžu sledovať priebeh hodiny z pohodlia vstupnej haly a pri každej lekcii získavajú pravidelnú spätnú väzbu.
- V prípade ospravedlnenej neprítomnosti dieťaťa sa môžu vymenované hodiny nahradiť.
- V júni navštevovalo kurzy The Little Gym® Bratislava viac ako 450 detí každý týždeň.

Kontaktujte nás a rezervujte si skúšobnú hodinu ZADARMO!

The Little Gym Bratislava
Vajnorská 45 • 831 01 Bratislava • tel.: 02/44372311
www.thelittlegym.sk • bratislava@thelittlegym.sk

Cvičenie rodičov s deťmi

Cvičenie pre predškolačkov

Gymnastika pre školačkov

Prázdninové programy

Narodeninové oslavy

Ako vidí architekt prostredie, kde žijeme

Od začiatku tohto roka je prezidentom Spolku architektov Slovenska Ing. Juraj Hermann, architekt, ktorý výstavbu v našej mestskej časti dobre pozná, lebo v uplynulých rokoch strávil množstvo pracovného času pri príprave i realizácii významných dominánt Nového Mesta. Požiadali sme ho preto o rozhovor. Pravda, najsť voľný termín v jeho diári nebolo jednoduché, lebo s novou funkciou mu pribudla kopa povinností – a to nie iba reprezentačných.

Priznám sa, že v čase, keď som súhlasil s kandidatúrou, veru som si nemyslel, že ich bude tak veľa. Našťastie, keď som sa funkcie ujal, v našej architektonickej a projektovej kancelárii sme boli z veľkej časti už hotoví s naším najväčším projektom - Panorama City. Ide o dvojicu najvyšších obytných budov na Slovensku v rozširujúcom sa mestskom centre v blízkosti nového Národného divadla, teda v nábrežnej zóne. Na prízemí bude mať 33-poschodová Panorama City občiansku vybavenosť, na štyroch nadzemných podlažiach a v jednom podzemnom podlaží garáže. Jej výška bude 112,60 m a 112,20 m. (Bývalé Press Centrum, dnes Tower 115, má 108 m, s vežičkou 115 m, Národná banka 111,60 m.) Sme už v závere realizačnej fázy, chodím tam na autorský dozor, ale väčšina práce spočíva na bedrách mojich siedmich skúsených spolupracovníkov.

Ako celkom mladý ste sa zaučali v ateliéri u autorov centra Istropolis (Konček, Skoček, Titl), dobre známeho našim obyvateľom. Neskôr ste viackrát zbierali skúsenosti v zahraničí, po trojročnom pracovnom pobyte v Alžírsku a krátko i v Paríži to bolo najmä viedenské Architekturbüro Liebertseder – pomáhali ste im dokonca založiť v Bratislave spoločnosť, ktorá realizovala projekty vo Viedni, ale aj v Moskve. Dnes máte vlastnú kanceláriu P-T,

spol. s r.o. Na čo sa orientujete predovšetkým?

Robím projekty pre významných zahraničných aj slovenských investorov v Bratislave i na Slovensku, neraz spolupracujem so zahraničnými architektonickými kanceláriami – kanadskými, francúzskymi, španielskymi... Ako architekt sa podieľam na realizáciách významných stavieb – pred rokmi bol medzi nimi aj váš Polus City Center. Osobitnou kapitolou mojej práce boli hypermarkety Carrefour, riešené v spolupráci s francúzskym investorom z hľadiska firemných zásad reťazca. O kúsok ďalej som neskôr spolupracoval s kanadskými architektmi, ktorí pripravili koncepciu Lakeside Parku nad Kuchajdou. To, čo tam zatiaľ stojí, je len prvá etapa, ďalšia výstavba ešte nie je definitívne potvrdená. Aj tretia, obytná veža za Polusom je už dávnejšie naprojektovaná, trojuholníková koncepcia komplexu od začiatku ráta s tým, že veže budú tri, každá v jednom rohu.

V Novom Meste som však robil aj skromnejšie veci. Už v druhej polovici 90. rokov napríklad tri obytné bloky s úspornými bytmi pri Šajbách, za Rendezom. Toto tzv. „ekonomicky dostupné bývanie“ za starším sídliskom bolo celkom úspešné z hľadiska predaja.

Pri toľkej práci v našej mestskej časti ste ako architekt určite vnímali

a hodnotili jej prostredie. Ako ho vidíte? Čoho máme dostatok a čoho primálo?

Na Novom Meste oceňujem predovšetkým jeho kompaktnú mestskú zástavbu, pod čím mám na mysli nielen tú najnovšiu, ale aj staršiu - počnúc Hostinského sídliskom. Táto mestská časť má jednoducho svoju pevnú mestskú štruktúru. Ak k tomu prirátame prírodný potenciál Koliby a Kamzíka, ten vskutku možno iba závidieť. Intenzívna zástavba má v ňom intenzívnu prírodnú odozvu. Obyvatelia sú vlastne všade v optickom kontakte s Malými Karpatmi, to je veľmi sympatické. Podobne Kuchajda. Aj dosť športovísk je tu k dispozícii, to všetko sú závažné pozitíva. Potom sú tu tzv. „brownfieldy“, plochy po bývalých fabrikách ako napríklad po Dimitrovke, zatiaľ nevyužívané...

Myslíte tým, že máme plošné rezervy na budúcu výstavbu, áno? A čo nám chýba, pán architekt?

Sú tu významné radiály, spojnice s mestským centrom, chýbajú však okružné prepojenia. Už počas štúdia na fakulte, keď sme robili urbanistické štúdie Podkarpatského pásu v súvislosti s dopravou, už vtedy sme navrhovali k zataženým radiálam, najmä k Račianskej ulici, rozličné „odľahčovacie“ paralelné i okružné a priečne trasy. Dodnes chýbajú, žiaľ, čoraz viac a viac...

Ešte chcem spomenúť, čo mi je sympatické v súvislosti s výstavbou Polus City Centra a ďalších blízkych dominánt - že Nové Mesto má vybudované obvodné centrum - odlišné aj výškovo, aj funkciami. Táto zóna je dobrým príkladom centra obvodu, lokálneho centra.

Teraz ste mi doslova prihrali na ďalšiu otázku. Pri práci v časopise sa neraz stretáme s reakciami obyvateľov na novú výstavbu. Tie podráždené sa dosť často týkajú výškových stavieb (aj keď ich navrhovali dobrí architekti a majú svoj štandard) v prípade, že ako osihotené výkričníky „trčia“ z nižšej zástavby. Čo by ste ľuďom odpovedali? Že je to dočasný kontrast? Že aj prílišné rozrastanie mesta do šírky by bolo nezdravé? Čo vidíte ako najdôležitejšie?

Už dávnejšie v Bratislave zaznamenávame umiestňovanie výškových stavieb „ad hoc“ – počnúc pánom Manderlom, ktorý staval na samej hrane historického jadra. Naliehavo sa teda žiada koncepcia výškových stavieb pre Bratislavu, aj sa na nej už pracuje. Jasne treba určiť, kde by sa mali sústreďovať vo väčšom množstve, ako napríklad v spomenutej nábrežnej zóne, kde je dobré miesto pre bratislavskú „City“ – prirodzené rozšírenie mestského centra. Pri projektovaní Panorama City sme robili štúdie diaľkových pohľadov z rozličných smerov, ako budú veže pôsobiť smerom od centra, od Dunaja, z Koliby, z Petržalky...

Vyššou hladinou výstavby akcentujeme teda význam danej lokality. Koncentráciou vyšších stavieb –

akýmisi ich „ostrovmi“ – vytvárame miestne centrá. Bežne sa však posudzujú inak. Väčšie rozmery stavby – či už výškové alebo iné – spájajú ľudia zvyčajne iba s architektom. Dokonca aj umiestnenie stavby. Pýtajú sa, prečo to postavil práve tu a prečo také veľké... Akoby o všetkom rozhodoval výlučne on sám.

Ako sa územie mesta využíva, či ako by mali byť niektoré pozemky využité, to sa definuje v územnoplánovacej dokumentácii. Architekt z nej vychádza pred začatím práce. Žiaľ, niekedy sa pozemky predávajú skôr, než je presnejšie určené, čo by na danej ploche malo stáť. Investor chce potom zhodnotiť pozemok čo najlepšie a na danom mieste vyrastie nežiaduci výškový objekt - ako napr. v kauze výstavby na Šancovej ulici pri YMCA. Dochádza tak k prekročeniu výškových parametrov a v rámci blokovej zástavby vyrastá zrazu veža... Som rád, že to narazilo na odpor.

Zaujímá vás, čo vravia ľudia na architektonické diela, na ktorých ste pracovali? U architektov je to dosť odlišné od iných umeleckých disciplín – so zreteľom na čas, aký uplynie medzi návrhom a hotovým dielom. Nie je to ako v divadle, kde obecenstvo zatlieska umelcovi vzápätí po výkone.

Určite nám veľmi záleží na reakciách ľudí, na tom, čo sa o diele hovorí a píše. Je to žatva našich pracovných výsledkov. Teší nás napríklad, ak sa byty v novej bytovke rýchlo vypredajú, ak je aj po rokoch stále veľký záujem o byty, ktoré sme kedysi navrhovali. Ak sú reakcie priaznivé,

je v tom kus vnútorného uspokojenia, zadostučinenia... Pre iných investorov zasa signál, že s týmito architektmi sa oplatí spolupracovať, lebo možno predpokladať, že opäť budú úspešní. Slovom, je to motivácia - každý niekedy potrebuje vo svojej práci povzbudenie úspechom.

Názory architektov sa teda „u publika“ bežne zvyknú preceňovať. Tí, ktorí lepšie poznajú podmienky, v akých architekti pracujú, vedia, že nie vždy sa prihliada na ich odborné argumenty. Záujmy developerov, investora diela, či dokonca mestských činiteľov nezriedka zavážia viac, než je pre mesto či architektúru zdravé. Ako vidíte túto situáciu v súčasnosti? Je situácia taká zlá, ako o nej hovoria a píše najväčší skeptici, alebo sa už zlepšuje?

Chcel by som veriť, že sa zlepšuje, ale to je dlhodobý proces. Na dosiahnutie takého stavu je podľa môjho názoru potrebné posilniť pozíciu hlavného architekta mesta, aby táto funkcia priveľmi nezávisela od štvorročného volebného cyklu. Jemu by mal podliehať Útvár hlavného architekta, ktorý by mal riadiť nielen spracúvanie územného plánu mesta, ale aj spracúvanie podrobných a dobre zaregulovaných zonálnych a zastavovacích plánov na jednotlivé územia mesta. Až potom môžeme dosiahnuť stav, keď každá nová stavba na mestskom území bude v súlade s optimálnym urbanistickým rozvojom mesta. To sú základné predpoklady na vznik kvalitnej architektúry a životného prostredia pre obyvateľov Bratislavy.

Zhovárala sa Viera Vojtková

Na veľký odpad poslúžia v októbri kontajnery

Podobne ako na jar aj pri jesennom upratovaní budú platiť známe pravidlá uloženia odpadu do veľkoobjemového kontajnera. Na stojisku bude v uvedený deň k dispozícii od 10. h predpoludním

do 17. 30 h. Nadrozmerný odpad, napr. nábytok treba vopred rozobrať na diely. Zamestnanec EKO-podniku VPS bude dozeráť, aby občania ukladali do kontajnera len povolený odpad. Na recyklova-

teľný odpad sú určené iné kontajnery, na odovzdanie starých elektrospotrebičov, elektronickej techniky a chemických látok sa organizujú osobitné akcie.

Rozmiestnenie veľkoobjemových kontajnerov

ulica	stojisko	termín
Teplická	pri železničnej trati	1. 10. 2015
Sliačska	konečná MHD	1. 10. 2015
Pri Bielom kríži	pri potoku	1. 10. 2015
Za kasárňou	pri trafostanici	2. 10. 2015
Ovručská	pri parkovisku	2. 10. 2015
Ludové námestie	pri parku	2. 10. 2015
J. C. Hronského	pri garážach	6. 10. 2015
Unitas, Šancová 23	vo dvore	6. 10. 2015
Sliačska	pred železnicou	6. 10. 2015
Varšavská	pri garážach	7. 10. 2015
Škultétyho - Plzenská	na parkovisku	7. 10. 2015
Mestská - Osadná	pri parku	9. 10. 2015
Odborárska	garáže pri ZŠ	9. 10. 2015
Pluhová	dvor č. 4 - 6	13. 10. 2015
Čs. parašutistov	pri škôlke	13. 10. 2015

ulica	stojisko	termín
Matúškova-Jaskový rad	roh ulíc	15. 10. 2015
Jeséniova	pri HMÚ	15. 10. 2015
Stromová	na parkovisku DK	15. 10. 2015
Višňová	na parkovisku	19. 10. 2015
Uhrova	pri detskom ihrisku	19. 10. 2015
Guothova	č. 9 - 11	20. 10. 2015
Magurská	č. 3 - 5	20. 10. 2015
Horská	pri vinohradoch dole	20. 10. 2015
Mierová kolónia	Tylova ul.	22. 10. 2015
Pri starom ihrisku	pri záhradách	22. 10. 2015
Tomášikova	pri č. 50 - Koloseum	23. 10. 2015
Záborského	pri parkovisku	23. 10. 2015
Tupého	po dohode s miestnym poslancom, ktorý bude v danom období kontaktovať EKO-podnik VPS	

Triediť odpad sa oplatí!

Približne osemsto detí a učiteľov sa 23. júna stretlo v areáli FitCamp na Drieňovej ulici, aby si zasúťažili a dozvedeli sa výsledky celoročného výchovno-vzdelávacieho projektu Olompiáda. Zapojilo sa doň 106 materských, základných a špeciálnych škôl, čo predstavuje 20 200 detí. Oficiálnymi víťazmi sa stali Spojená internátna škola Svrčia, na druhom mieste skončila ZŠ s MŠ Trnková a tretia bola Špeciálna škola Karpatská. Najlepšou materskou škôlkou sa opakovanne stala MŠ Dudvážska. Výsledky súťažte potvrdzujú posolstvo, že separovať môže každý! V porovnaní s minulým rokom sa vyzbieralo 24,4 tony plastu, čo je o 5 ton plastu viac a 148 ton papiera, čo je o 33 ton papiera viac. Pod heslom NESEPARUJ SA - SEPARUJ! sa deti učia správne nakladať s komunálnym odpadom, osvojujú si témy ako recyklácia, ochrana životného prostredia a separácia odpadu. Cieľom tohto projektu je prostredníctvom detí osloviť i dospelých a naučiť ich triediť.

Karin Zvalová, OLO

Ako sa darilo našim vinárom? Príd'te sa pozrieť!

Horúce a suché leto dalo pestovateľom plodín v komunitnej vinici na Pionierskej poriadne zabráť, práce však pokračovali. Vďaka pravidelným mailom sa „mestskí poľnohospodári“ dozvedali užitočné rady, ako efektívne polievať i kosiť. Ale nielen prácou je človek živý! Vzájomné spoznávanie a dobrý pocit z výsledkov práce podporí posedenie priamo uprostred zelene a hriadok. Všetci sa môžu presvedčiť, čo sa dobrovoľníkom na vinici podarilo a čo ich čaká v roku 2016, pritom možnosť pripojiť sa k tímu dostanú aj noví členovia.

V sobotu 5. septembra od 16. h si urobte čas a doprajte si chvíľu oddychu. Srdečné pozvanie na piknik je adresované všetkým zúčastneným záhradkárom a vinárom, ba aj ostatným obyvateľom Nového Mesta. Bližšie informácie nájdete na facebookovej stránke Vnútroblok alebo na adrese info@vnutroblok.sk (red), snímka Jana Plevová

Dobrovoľníctvo na plný úväzok

Keď človek príde o zrak, musí sa vyrovnáť s pocitom straty slobody. Zrazu sú preňho bežné a samozrejme veci nedosiahnuteľné. Ak mu však pomáha vodiaci pes, získa v ňom „druhé oči“ i verného priateľa. Aj v Bratislave vychovávajú takýchto cenných pomocníkov. Ak máte radi zvieratá a chcete svoju energiu nasmerovať do zmysluplnej činnosti, môžete sa stať jedným z vychovávateľov.

Občianske združenie s názvom Výcviková škola pre vodiace a asistenčné psy (ďalej VŠVAP) spolupracuje s dobrovoľníkmi vychovávateľmi, ktorí sú ochotní vziať si dvojmesačné šteniatko labradorského

krétné problémy,“ hovorí koordinátorka činnosti VŠVAP Katarína Kubišová.

Vychovávateľ by mal dopriať šteniatku radostné detstvo, ukázať mu, čo je v ľudskom svete zakázané a čo dovolené. Na to, aby zo šteniatka vyrástlo nebojácne, sebavedomé zviera, ktoré bude rado spolupracovať s človekom, je potrebný asertívny, jednoznačný, a pritom láskavý prístup vychovávateľa k šteniatku. Zo začiatku by nemalo dlho zostávať samo doma, je preto dobré, keď vychovávateľ pracuje z domu, alebo si môže šteniatko brať so sebou do práce. V prvých týždňoch sa treba pripraviť na utieranie mláčok a potrebu šteniatka spoznávať okolitý svet svojimi zúbkami.

Novomešťanka Katka Kopoldová mala predtým troch vlastných boxerov a dnes vychováva sučku Maty. Tvrdí, že vďaka pravidlám je život so psíkom jednoduchší, už dávno prestala vnímať, koľko času naň potrebuje: „Na vychádzku chodievam dvakrát denne, raz za dva týždne chodíme na stretnutia, to sa mi do harmonogramu bez problémov zmestí. Podstatné je, aby všetky pravidlá dodržiavali nielen členovia rodiny, ale aj kamaráti a ľudia, s ktorými trávim čas. Nesmú ho napríklad dokrmovať a podobne.“

Keď psík vyhovie prísny testom, po roku je zaradený do špeciálneho výcviku a neskôr odovzdaný klientovi ako vodiaci pes. Potom už nie je vhodné, aby sa s ním vychovávateľ stretával, ale dostane informácie o tom, ako sa mu v novom domove darí. „Po roku zorganizujeme oslavu narodenín s oficiálnou rozlúčkou, zaspomíname si, niekedy aj trochu zaslúžime. Každý ide do tejto činnosti s tým, že je to iba na rok, nemali sme situáciu, že by nám psíka nechcel niekto vrátiť. Veľa vychovávateľov zaženie smútok tak, že si zoberú ďalšie šteniatko,“ hovorí Katarína Kubišová. Vychovávateľka Katka Kopoldová s ňou súhlasí: „Od začiatku sme na rozlúčku nastavení, vrátane detí. Myslím, že im prospeje, ak sa naučia niektorých vecí v živote sa vzdať, obzvlášť ak je to pre dobrú vec. V živote sa to predsa stáva bežne.“ Jana Škutková, snímky VŠVAP

retrievera a do veku jedného roka sa mu venovať. Treba ho naučiť žiť vo svete ľudí bez negatívnych reakcií na podnety z okolia, osvojiť si pravidlá spoluzitia s človekom, povely aj základné návyky. Po prvom roku života absolvujú zvieratá zdravotné vyšetrenia a hodnotenia temperamentu. Podľa výsledkov sú z programu buď vyradené, alebo putujú do rodiny trénera, kde absolvujú špeciálny šesť až osemmesačný výcvik.

„Priebežne hľadáme dobrovoľníkov, záujemcovia nás môžu kontaktovať. Nevyžadujeme predchádzajúce kynologické skúsenosti, len záujem a ochotu venovať svoj čas šteniatku. Dôležité je vnútorné prijať a dodržiavať pravidlá výchovy psa. Kynologické pomôcky, krmivo a veterinárnu starostlivosť zabezpečí vychovávateľovi škola. Na pravidelných stretnutiach inštruujeme ľudí, čo v ktorom veku je nutné so šteniatkom robiť a riešime kon-

Formálne predpoklady, ktoré by záujemca mal spĺňať:

- vek zabezpečujúci samostatnosť v rozhodovaní a konaní
- ubytovanie psíka v byte alebo vnútri v dome s povoleným prístupom do väčšiny miestností, kde sa rodina zdržuje
- bydlisko v Bratislave, prípadne v blízkom okolí s možnosťou a ochotou dochádzať do Bratislavy
- je dôležité, aby všetci členovia domácnosti súhlasili s rozhodnutím vychovávať šteniatko
- vychovávateľ by mal byť disciplinovaný človek, aby bol schopný viesť k disciplíne aj svoje šteniatko
- dostatok času a trpezlivosti venovať sa šteniatku, aby spoznalo čo najviac vecí a situácií z ľudského sveta pomocou hry a pravidelných prechádzok
- empatia a pozitívny vzťah k ľuďom
- dodržiavanie inštrukcií pracovníčkov VŠVAP

Kontakt pre záujemcov o spoluprácu: info@vodiacipes.sk, tel. 0911 119 397

Deti by nemali poznať bolesť

Bratislavská Detská fakultná nemocnica s poliklinikou, ktorá sídli v našej mestskej časti na Kramároch, patrí k najväčším v strednej Európe. Dôležitejšie je však, že úrovňou zdravotnej starostlivosti sa v mnohých smeroch vyrovná svetovej špičke.

Inštitúcia s viac než 160-ročnou históriou poskytuje zdravotnú starostlivosť na trinástich klinikách a desiatich špecializovaných oddeleniach, kde pracuje 280 lekárov a 430 sestier. V minulom roku tu ambulantne ošetrili 228 499 pacientov, oddelením urgentného príjmu prešlo 54 000 detí, uskutočnilo sa 10 562 operačných zákrokov a hospitalizácia bola potrebná v 18 457 prípadoch. O úspechoch i cieľoch sme sa porozprávali s riaditeľom nemocnice doc. MUDr. Ladislavom Kuželom, CSc. a námestníčkou pre liečebno-preventívnu starostlivosť MUDr. Annou Hlavatou, PhD, MPH.

Obaja ste špičkovými špecialistami vo svojom odbore a naďalej sa venujete aj lekárskej povolaniu. Ako sa vám darí skĺbiť terapiu s manažérskou prácou? Nie je vám ľúto, že veľkú časť odbornej práce nahradila administratíva?

„Prišiel som pred dvoma rokmi zo súkromného sektora, kde bol manažment súčasťou mojej práce už od roku 2005. Chýbalo by mi, keby som sa nemohol venovať riadeniu, ale chýbali by mi aj pacienti. Obe sféry sa stali prirodzenou súčasťou mojej práce a neviem si predstaviť, že by som sa jednej z nich vzdal. Ak je riadiacej práce veľa, pacientom sa venujem vo voľnom čase, veď niektorí chodia ku mne dlhé roky a dôverujú mi,“ hovorí riaditeľ MUDr. Kužela.

Pani doktorka Hlavatá pridáva vlastný pohľad: *„Je mi ľúto času, ktorý nemôžem venovať pacientom, ale v manažmente dokážem pomôcť odbornosťou a pohľadom zdola. Je to potrebné a dôležité nielen z hľadiska manažmentu, ale aj zamestnancov. Naša klinika je dlhodobo úspešná a tieto skúsenosti sa snažím preniesť do manažmentu celej nemocnice.“*

Často počujeme o nedostatočnom financovaní zdravotníctva, vám sa darí znížiť dlh. Čo ste zmenili, keď ste nastúpili do funkcie?

MUDr. Kužela: To, čo sme dosiahli, je malý zázrak, udial sa vďaka enormnej

práci celého kolektívu. Smerom zadlžovania sa nedá ísť ďalej, na každú vec sa pozeráme, akoby sme ju platili z vlastného domáceho rozpočtu. Od toho sa však odvíja množstvo práce, bolo potrebné prehodnotiť zmluvy s dodávateľmi, rôzne dohody. Pomohlo mi, že dobre poznám podmienky na trhu a kolegovia prichádzajú s novými nápadmi, ako niečo robiť efektívnejšie. V minulom roku nemocnica znížila stratu o viac než 3 milióny eur oproti roku 2013. Hospodársky výsledok sa vyvíja lepšie než stanovené ekonomické ciele.

Nejde to však v žiadnom prípade na úkor zdravotnej starostlivosti! Pracujú u nás špičkoví odborníci, mnohí školia aj zahraničných kolegov. V odboroch ako ortopédia, onkológia, oftalmológia i ďalších patria naši lekári k najlepším na svete. Realizujeme vlastný výskum, chceme sa uchádzať o grant na biomedicínsky výskum, ktorý je trendom budúcnosti. Vďaka výsledkom nemáme problém s tým, že by nám vynikajúci lekári odchádzali do zahraničia. Pracovať na špičkovom pracovisku je pre lekára otázkou profesionálnej hrdosti a u nás cítia podporu. Z množstva žiadostí o zamestnanie mô-

žeme vyberať skutočne tých najlepších, a zároveň ľudí, ktorí sú pre svoju prácu zapálení ako vo vrcholovom športe.

Rád by som na tomto mieste vyjadril poďakovanie a uznanie našim spolupracovníkom. Bez tohto skvelého tímu by sa nepodarilo zrealizovať žiadne veľké ciele a myšlienky.

Jedna vec je vysoká úroveň lekárskeho výkonu, iná vec je bežná návšteva a dlhé čakanie na ošetrovanie, zvlášť ak ide o malé deti. Ako je to u vás?

Aj nás trápilo množstvo čakajúcich chorých detí a rodičov. Takmer dva roky sme pracovali na zavedení elektronického objednávacieho systému, ktorý sme prispôbili potrebám jednotlivých ambulancií. Dnes sa už pacienti môžu objednať telefonicky, cez internet alebo osobne, a potom stačí prísť na konkrétnu hodinu. Iste, akútne stavy vyšetříme prednostne, ale odbúrali sme veľké straty času. Obrazovky vyzývajú na vstup do ambulancie podľa čísla, je to transparentné. A systém rieši aj možnosť konziliárnych vyšetrení či potrebu röntgenovej snímky. Výsledky prídu lekárovi priamo

doc. MUDr. Ladislav Kužela, CSc.

do počítača, pacienta si zavolá v najbližšom termíne. V štádiu plánov je zatiaľ zavedenie call centra pre pacientov, ktorí nevedia, kam sa majú objednať a aké podklady si pripraviť.

Aký je zdravotný stav našej najmladšej generácie? Zhoršuje sa vplyvom znečistenia prostredia, potravín či zmenou životného štýlu, alebo to lepšia medicínska starostlivosť dokáže kompenzovať?

MUDr. Hlavatá: Početnosť niektorých ochorení sa zvyšuje a lepšia diagnostika viaceré chorobné stavy skôr zachytí. Nie je to horšie, je to iné - mení sa spektrum chorôb, zvyšuje sa rezistencia pacientov na antibiotiká, infekcie veľakrát prebiehajú inak, než sme boli zvyknutí. Samozrejme, aj výskum sa snaží reagovať na tieto potreby a prichádzať s novými spôsobmi liečby.

Pani doktorka, v pediatrii, a najmä medzi laickou verejnosťou sa dnes veľa diskutuje o povinnom očkovaní. Aký je váš názor?

A neboja sa rodičia, že deti zbytočne podľahnú infekčným chorobám minulosti? Povinné očkovanie u nás vzniklo pre výskyt epidémií, zomieralo v nich strašne veľa detí. Dnes to už nevidíme, aj neočkované deti sú chránené svojím okolím, teda deťmi, ktoré očkovaním prešli. Ale veľká migrácia, cestovanie lietadlom a takisto neočkované deti riziko zvyšujú, objavujú sa ťažké choroby, ktoré sme v minulosti už potlačili. Odvahu nechať zaočkovať dieťa môže mať len ten, kto nemá dostatočné vedomosti. Skôr odporúčam, aby po vyšetrení imunity dali rodičia zaočkovať deti aj nepovinnými vakcínami, ako je TBC či hepatitída typu A.

Venujete sa zriedkavým ochoreniam metabolizmu, ktoré sú predovšetkým dedičné. Zvyšuje sa ich počet v populácii, alebo je to len zdanie - keďže o nich viac vieme?

Za posledných dvadsať rokov sa diagnostika stala dostupnejšou, asi tretina týchto ochorení je už terapeuticky ovplyvniteľná, čo je z pohľadu lekára úžasné! Popri diagnostike a liečiteľnosti hrá úlohu aj štúdium foriem zriedkavých ochorení. U dospelých dokážeme zistiť a liečiť aj miernejšie formy ochorení, ktoré sme v minulosti poznali len v ťažkej forme u detí. V tom sú pediatri jedni z najvzdelanejších skupín lekárov.

Ako sa diagnostikuje ochorenie, s ktorým sa lekár nikdy nestretol?

MUDr. Anna Hlavatá, PhD, MPH.

Spolupracujete so zahraničnými odborníkmi, vymieňate si skúsenosti?

Sú to dlhé hodiny tímovej práce. Nejde len o vyhľadávanie informácií, spája sa s tým aj veľa administratívy. Na základe atypického priebehu ochorenia alebo z toho, že dieťa neprospeje, zistíme, že by mohlo ísť o metabolické ochorenie. Paleta skríningových vyšetrení zúži skupinu chorôb, ktoré prichádzajú do úvahy. Ďalšie vyšetrenia potvrdia alebo vyvrátia predpoklad. Sledujeme dynamiku vývoja pacienta a choroby, až potom dospejeme ku konečnej diagnóze. Konzultujeme aj s kolegami zo zahraničia, ak je to potrebné, zahraničný špecialista pricestuje k nám.

Čo sa stane s vašimi detskými pacientmi, keď dospejú? Takú diagnózu asi nemôže liečiť každý lekár, majú sa kam obrátiť?

Títo pacienti zostávajú v našej starostlivosti aj naďalej, sledujem metabolickú stránku ich zdravotného stavu, spolupracujem s ich lekármi a konzultujeme komplikácie.

Pani doktorka, váš manžel aj obidvaja sú lekármi. Diskutujete doma o medicíne?

Niekedy sa to nedá vytesniť. Snažíme sa pracovné témy eliminovať, ale občas spontánne preberieme nejakú diagnostickú metódu. Som lekárka, no v prvom rade som matka a v hierarchii hodnôt kladiem rodinu na prvé miesto. Veď viete, v nemocnici som nahraditeľná, doma nie. Je dôležité udržať si s deťmi vzťah,

ktorý sa vekom síce mení, ale keď sa niečo stane, rodina sa dokáže zomknúť, a to nič iné nenahradí.

Ste víťazkou ankety Slovenka roka, stali ste sa Osobnosťou Bratislavy, vyhrali ste anketu Žena roka. Myslím, že sa tu premieta predovšetkým vďaka pacientov a uznanie kolegov...

Mňa skoro až šokovalo, ako kolegovia aj pacienti sledovali ankety, držali mi palce. Niektorí mi prišli zagratulovať s kyticou kvetov. Také uznanie človeka dojem a veľmi si ho vážim.

Poslednú otázku opäť kladiem obom lekárom: Čo by sa malo v zdravotníctve zmeniť?

„Zastaviť rast administratívy, odčleniť ju od práce lekára, aby mu viac času zostalo na pacienta, na komunikáciu s ním,“ hovorí MUDr. Hlavatá. „Dalo by sa to vyriešiť, keby popri lekároch pracoval administratívny odborník, ktorý by ich podporoval.“ MUDr. Kužela má podobný názor, dopĺňa: „Zreálnu úhradu zo strany zdravotných poisťovní. Špičkový výkon stojí peniaze, no poisťovne ho nepokryjú...“

Pri lúčení si všimnem citát nad stolom: **Deti by nemali poznať bolesť. Patrí do sveta dospelých. Deti by ju nemali zakúsiť, lebo keď ju zažijú, vytratia sa z nich DETSTVO.** Pánu riaditeľovi neujde môj pohľad: „Áno, s touto myšlienkou sa stotožňujem, je to zmysel našej práce.“

Zhovárala sa Jana Škutková

Leto uzavrieme s hitmi Elánu, Polemicom a Katkou Knechtovou

Nové Mesto má za sebou ďalšie leto plné kultúry, športu a relaxu. Tento rok vyvrcholí Kultúrne leto 2015 v našej mestskej časti v sobotu 5. septembra. Všetkých Novomešťanov pozývame na Kuchajdu, kde bude pre nich pripravený bohatý celodenný program.

Dopoludnie bude už tradične patriť deťom a rodinám – od 10. h sa im budú venovať stredovekí rytieri so svojimi atrakciami, nebudú chýbať súťaže, nafukovací hrad, šmykľavka ani maľovanie na tváre.

Popoludňajší kultúrny program sa začne o 15. h - a skutočne je sa na čo tešiť. Vystúpenie pre deti, dychovka, slávne hity ELÁNU v podaní revivalovej kapely, skupina POLEMIC a speváčka KATARÍNA KNECHTOVÁ! Na záver veľkolepá laserová šou. A to nie je, samozrejme, všetko. O podrobnom programe vás budeme informovať aj prostredníctvom stránky www.banm.sk

Vstup na ZÁVER KULTÚRNEHO LETA 2015 V NOVOM MESTE je zdarma. Tešíme sa na vás!

Na dobré víno treba hrozno, lásku a poctivosť

Na snímke zľava Peter Dočolomanský, moderátor Marek Fajnor, Juraj Sarvaš a Monika Číková

Poetické štúdio v Dome kultúry na Kramároch sa 22. júna zmenilo na štúdio rozhlasové. 141. Poetický večer pri sviečkach pripravil Juraj Sarvaš v spolupráci s redaktorom rádia Lumen Marekom Fajnom ako živé vysielanie. Venoval ho nedožitým 90-ym narodeninám Gustáva Hupku, básnika zo Svätého Jura, ktorý v nádherných veršoch zachytil život úzko spätý s pestovaním hrozna a každodennou tvrdou prácou vo vinohradoch: „Je to kraj viníc, kraj milovaný, šťastie sa s vínom rodí v ňom...“

Ako sa na správnu oslavu narodenín patrí, na javisku sa postupne vystriedalo mnoho milých hostí. Akademický maliar Milan Stano i generálny riaditeľ rádia Lumen dôstojný pán Juraj Spuchľak prispeli spomienkami na básnika a osobnými zážitkami spojenými s malebným mestečkom na úpätí Karpát. Herečka

a skvelá recitátorka Ida Rapaičová spoločne s Jurajom Sarvašom predniesli verše, v ktorých sa zrkadlili radosť i smútky básnikovej duše a husle Alexandra Jablokov dokonale dokreslili atmosféru večera. Viceprimátor Svätého Jura Peter Dočolomanský s predsedníčkou kultúrnej komisie Monikou Číkovou porozprávali, čo láka návštevníkov do Jura dnes. Pekný kraj, rázovitá architektúra vinárskych domčekov, ale aj zaujímavé kultúrne podujatia a dobré víno. Na tradície otcov nadväzuje čoraz viac mladých ľudí, zachovávajú umenie pestovania a starostlivej prípravy ušľachtileho nápoja. Na radosť divákov Svätôjurský vinohradnícky spolok poslal z neho i ukážku na košťovku. A tak po doznení veršov sa poetický večer premenil ako už mnohokrát na stretnutie starých priateľov, ktorí si vždy majú čo povedať.

Jana Škutková, snímka Jana Plevová

INZERCIA:

Vodoinštalatéri – kvalítne a rýchlo. 0904 572 977

MAMIČKY A DETI Z ĽUDOVÉHO NÁMESTIA VÁS SRDEČNE POZÝVAJÚ NA JESENNÚ BURZU DETSKÝCH VECÍ

Stretneme sa v sobotu 26. septembra 2015 od 10. do 12. h v areáli ŠKOLAK klubu (Základná škola Riazanská v Bratislave). VSTUP VOĽNÝ.

Blížšie informácie: www.ludacik.sk

feminia
pomáhame ženám

Otváracie hodiny:
Po – Pi 9.00 – 17.00

FEMINIA, Račianska 31,
831 02 Bratislava
tel.: 02/442 501 33
mobil: 0911 373 350
e-mail: moja@feminia.sk

Výdaj zdravotných pomôcok na poukazy

Pozývame

STREDISKO KULTÚRY BRATISLAVA – NOVÉ MESTO VAJNORSKÁ 21

tel.: 44373771, 44372620

info@skvajnorska.sk, www.skvajnorska.sk,
nájdete nás aj na FB:

<https://www.facebook.com/strediskokulturybanm>

HUDOBNO-TANEČNÉ PROGRAMY

Tradičné, a predsa vždy nové ČAJE O PIATEJ o 17. h,
živá hudba 60. – 90. rokov, žrebovanie vstupeniek

6. 9. 2015 **HS M-CLUB (nedeľa)**
12. 9. 2015 **HS KARTAGO – pre Marienky**
19. 9. 2015 **HS SATURN**
27. 9. 2015 **HS COLOR (nedeľa)**

PODUJATIA PRE ŠIROKÚ VEREJNOSŤ

18. 9. 2015, sobota 18. h
**Dr. Dahlke – prednáškový večer priekopníka
psychosomatickej medicíny**
30. 9. 2015, streda 15. h
Životné jubileá – pre pozvaných

KLUBOVÉ PODUJATIA

3. 9. 2015, štvrtok 16. h
Klub Patchwork
25. 9. 2015, piatok 14. h
**Informačné centrum zdravia, pre záujemcov
o zdravú výživu, cvičenia, prednášky**

VÝSTAVY

16. – 26. 9. 2015
DUK v obrazoch – výstava z tvorby členov
29. 9. – 10. 10. 2015
Ľubomír Zdurienčík – Farebné fantázie

Návštevný čas výstav: pondelok - piatok 14. h – 18. h,
v sobotu a nedeľu v rámci podujatí

NOVINKA: DETSKÉ NARODENINOVÉ OSLAVY

Prenajmeme priestory a zorganizujeme program
pre deti podľa vašich požiadaviek.

KURZY

Anglický jazyk
Talianky jazyk
Keramika pre dospelých
Šijeme s Burdou, škola strihov a šitia

Predpredaj vstupeniek: utorok a streda
16. h – 19. h a jednu hodinu pred podujatím
v SK BNM Vajnorská 21, tel.: 02/44373763
Zmena programu vyhradená.

**Bližšie informácie na tel. č.: 02/44 37 37 71,
02/44 37 26 20**

Ponúkame pre základné a stredné školy kultúrne
– spoločenské a výchovno – vzdelávacie podujatia,
tel. 44 37 26 20

Prenájom priestorov na semináre, spoločenské
posedenia, prezentácie, tel. 44 37 26 20

Výroba reklamy od vizitiek po transparenty –
vrátane grafických návrhov za **VÝHODNÉ CENY**,
tel. 44 37 25 12

DOM KULTÚRY KRAMÁRE

Stromová 18

tel. 54 77 11 48

www.skvajnorska.sk, e-mail: dkkramare@chello.sk

KULTÚRNE A SPOLOČENSKÉ PODUJATIA

7. 9. 2015, pondelok 19. h
142. **Poetický večer s Jurajom Sarvašom**
a jeho hosťami

26. 9. 2015, sobota 19. h
Farbičkový koncert – interaktívny koncert pre
malé aj veľké deti, do ktorého sú priamo zapojené

tancovaním, spievaním, ale aj hrou na malých
divadelníkov...

KLUBOVÉ PODUJATIA

9. a 23. 9. 2015, streda 16.30 h
Klub Venuša, stretnutie Ligy proti rakovine

PODUJATIE PRE POZVANÝCH

24. 9. 2015, štvrtok 9. h a 10.45 h
Danka Janka pre deti MŠ Na Revíne a Cádrovej ul.

KURZY

Maľovanie na hodváb, individuálne a skupinové
kurzy, možnosť objednávok aj od firiem

12. a 13. 9. 2015, sobota – nedeľa 9. h
Ateliér neprofesionálnych výtvarníkov

VYT FIT

Škola pred škôlkou, pohybové cvičenie pre deti
od 15 mes. do 3 rokov s mamičkami na MD

**Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou
s prvkami jogy** – začiatocníci

Zdravotné cvičenie na problémy s chrbticou –
pokročilí

Pilatesove cvičenia

Hudobné kurzy: hra na klavír, spev, hudobná teória
pre deti, dospelých, seniorov

Angličtina pre deti

Služby – prenájom priestorov na semináre,
spoločenské posedenia, prezentácie

Predaj vstupeniek: pondelok, utorok, streda
od 16. h do 19. h
Vstupné sa vráti len v prípade zrušenia
predstavenia.
Zmena programu vyhradená.
Vstupenky nerezervujeme.

pravidelný program spestrený humorom, hudbou, spevom a posedením pri vínu

„Na kus reči“ s Jozefom Banášom

opäť pokračuje

od 7.10.2015 streda o 19. h

Poetický večer
s Jurajom Sarvašom
a jeho hosťami

7.9.2015 pondelok 19. h

Zelená Hôrka

zdravo v meste

Viacgeneračná lokalita Zelená Hôrka prináša nielen bývanie,
ale aj priestor pre váš zdravý životný štýl.
Žite na okraji lesa Malých Karpát a zároveň 4 km od centra Bratislavy.

V uzavretom areáli na Ďumbierskej ulici sa nachádza:

- Bývanie
- Materská škola
- Reštaurácie
- Ambulancie
- Indoor fitness centrum
- Outdoor fitness centrum
- Apartmány pre seniorov
- Kancelárie

Bývajte, športujte, žite, podnikajte, ... zdravo v meste

- Kúpte si dvoj až päťizbový byt podľa vašich predstáv.
- Prenajmite (kúpte) si priestor pre vašu novú ambulanciu, predajňu, kanceláriu.

Kontaktujte nás: mobil: 0919 999 799 | e-mail: info@zelenahorka.sk | www.zelenahorka.sk